

Evropski svet

Bruselj, 29. april 2017
(OR. en)

EUCO XT 20004/17

BXT 10
CO EUR 5
CONCL 2

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Izredni Evropski svet (člen 50) (29. april 2017) – smernice

V prilogi vam pošiljamo smernice, ki jih je po uradnem obvestilu Združenega kraljestva na podlagi člena 50 PEU na navedeni seji sprejel Evropski svet¹.

¹ Po predložitvi uradnega obvestila v skladu s členom 50 PEU član Evropskega sveta, ki predstavlja državo članico, ki izstopa, v Evropskem svetu ne sodeluje niti v razpravah niti pri sprejemanju sklepov v tej zadevi.

**OSNUTEK SMERNIC PO URADNEM OBVESTILU ZDRUŽENEGA KRALJESTVA NA
PODLAGI ČLENA 50 PEU**

Evropski svet je 29. marca 2017 prejel uradno obvestilo Združenega kraljestva o njegovi nameri, da izstopi iz Evropske unije in Euratoma. Tako se bodo lahko začela pogajanja, kot so predvidena v Pogodbi.

Evropska integracija je v hitro spreminjajočem se svetu Evropi prinesla mir in blaginjo ter ji omogočila doslej največjo raven in obseg sodelovanja v zadevah skupnega interesa. Zato bo v teh pogajanjih splošni cilj Unije zaščita njenih interesov ter interesov njenih državljanov, podjetij in držav članic.

Odločitev Združenega kraljestva, da zapusti Unijo, je vzrok precejšnjih negotovosti, ki bi lahko povzročile pretrese, zlasti v Združenem kraljestvu, v manjši meri pa tudi v drugih državah članicah. Državljanom, ki so si ustvarili življenje na podlagi pravic, ki izhajajo iz britanskega članstva v EU, grozi možnost, da bodo te pravice izgubili. Podjetja in drugi deležniki bodo ob predvidljivost in varnost, ki jim ju zagotavlja pravo EU. Izstop pa bo vplival tudi na javne organe. Ob upoštevanju navedenega moramo ukrepati na podlagi postopnega pristopa in najprej zagotoviti nemoten izstop. Nacionalni organi, podjetja in drugi deležniki bi morali sprejeti vse potrebne ukrepe za pripravo na posledice izstopa Združenega kraljestva.

V teh pogajanjih bo Unija ves čas ostala enotna in tako tudi delovala, da bi dosegla rezultat, ki bo pošten in pravičen za vse države članice ter bo v interesu njenih državljanov. Konstruktivna bo in si bo prizadevala za doseg sporazuma, kar je v velikem interesu obeh strani. Unija si bo odločno prizadevala za takšen izid, a bo pripravljena tudi na ustrezen odziv v primeru, da pogajanja propadejo.

V teh smernicah je opredeljen okvir za pogajanja na podlagi člena 50 PEU ter predstavljena splošna stališča in načela, za katera si bo Unija prizadevala med pogajanjmi. V zvezi s tem Evropski svet pozdravlja resolucijo Evropskega parlamenta z dne 5. aprila 2017. Evropski svet se bo redno posvečal temu vprašanju in bo te smernice v procesu pogajanj po potrebi posodobil. Ustrezno bodo prilagojene tudi pogajalske smernice.

I. TEMELJNA NAČELA

1. Evropski svet se bo še naprej opiral na načela, predstavljena v izjavi voditeljev držav ali vlad ter predsednikov Evropskega sveta in Evropske komisije 29. junija 2016. Vnovič poudarja željo, da bi v prihodnje ohranili tesno partnerstvo z Združenim kraljestvom. Prav tako opozarja, da bo moral kakršen koli sporazum z Združenim kraljestvom temeljiti na ravnotežju med pravicami in obveznostmi ter zagotavljati enake konkurenčne pogoje. Ohranitev celovitosti enotnega trga izključuje možnost sodelovanja na podlagi sektorskega pristopa. Država, ki ni članica Unije in ne izpolnjuje enakih obveznosti kot članice, ne more imeti enakih pravic in uživati enakih ugodnosti kot članice. Evropski svet v zvezi s tem pozdravlja priznanje britanske vlade, da so štiri svoboščine enotnega trga neločljive in da ni mogoče izbirati med njimi. Unija bo ohranila avtonomijo, kar zadeva proces odločanja in vlogo Sodišča Evropske unije.
2. Pogajanja na podlagi člena 50 PEU bodo potekala pregledno in v enotnem svežnju. V skladu z načelom, da ni nič dogovorjeno, dokler ni vse dogovorjeno, ni mogoče posebej reševati posameznih vprašanj. Unija bo k pogajanjem pristopila z enotnimi stališči ter se z Združenim kraljestvom pogovarjala izključno prek kanalov, določenih v tem dokumentu in naknadnih pogajalskih smernicah. Da ne bi oslabili položaja Unije, ne bo ločenih pogajanj med posameznimi državami članicami in Združenim kraljestvom o zadevah, ki so povezane z izstopom Združenega kraljestva iz Unije.
3. Navedena temeljna načela bi se morala v enaki meri uporabljati za pogajanja o urejenem izstopu, vse predhodne in pripravljalne pogovore o okviru prihodnjih odnosov ter vsako obliko prehodnih ureditev.

II. POSTOPNI PRISTOP K POGAJANJEM

4. Z dnem izstopa se bosta Pogodbi prenehali uporabljati za Združeno kraljestvo ter za njene čezmorske države in ozemlja, pridružena Uniji, in ozemlja, ki jih v zunanjih odnosih zastopa Združeno kraljestvo. Glavni namen pogajanj bo zagotoviti urejen izstop Združenega kraljestva, da bi zmanjšali negotovost in čim bolj omejili pretrese zaradi te nenadne spremembe.

V ta namen si bomo v prvi fazi pogajanj prizadevali:

- državljanom, podjetjem, deležnikom in mednarodnim partnerjem zagotoviti čim večjo jasnost in pravno varnost v zvezi s takojšnjimi učinki izstopa Združenega kraljestva iz Unije ter
- izpeljati razvezo Združenega kraljestva od Unije ter odstop od vseh pravic in obveznosti, ki jih ima Združeno kraljestvo zaradi zavez, sprejetih kot država članica.

Evropski svet bo pozorno spremljal napredek in odločil, kdaj je ta dovolj velik, da bi se lahko pogajanja premaknila v naslednjo fazo.

5. Sam sporazum o prihodnjem odnosu med Unijo in Združenim kraljestvom bo sicer mogoče dokončno oblikovati in skleniti šele, ko bo Združeno kraljestvo postalo tretja država, vendar pa je v členu 50 PEU določeno, da je treba v ureditvah za izstop upoštevati okvir njenih prihodnjih odnosov z Unijo. V ta namen bi bilo treba splošno razumevanje okvira prihodnjih odnosov v skladu s členom 50 PEU opredeliti v drugi fazi pogajanj. V okviru pogajanj na podlagi člena 50 PEU smo pripravljeni na predhodne in pripravljalne pogovore v ta namen, takoj ko bo Evropski svet sklenil, da je bil v prvi fazi dosežen zadosten napredek v prizadevanjih za doseg zadovoljivega dogovora o ureditvah za urejen izstop.

6. Kolikor je potrebno in pravno izvedljivo, si lahko med pogajanja prizadevamo tudi za določitev prehodnih ureditev, ki so v interesu Unije, in po potrebi za vzpostavitev mostov, ki bi vodili do predvidljivega okvira prihodnjih odnosov glede na doseženi napredek. Morebitne tovrstne prehodne ureditve morajo biti jasno opredeljene in časovno omejene, zanje pa je treba določiti učinkovite mehanizme izvajanja. Če bi bilo treba preučiti možnost časovno omejenega podaljšanja uporabe pravnega reda Unije, bi bilo treba uporabljati veljavne regulativne, proračunske, nadzorne, pravosodne in izvršilne instrumente in strukture Unije.
7. Dvoletno časovno obdobje iz člena 50 PEU se izteče 29. marca 2019.

III. DOGOVOR O UREDITVAH ZA UREJEN IZSTOP

8. Pravica vsakega državljana EU in njegovih družinskih članov, da delajo, živijo ali študirajo v kateri koli državi članici EU, je temeljni vidik Evropske unije. Skupaj z drugimi pravicami v okviru prava EU je zaznamovala življenja in odločitve milijonov ljudi. Prednostno vprašanje v pogajanjih bo dogovor o vzajemnih jamstvih za zavarovanje statusa in pravic, ki izhajajo iz prava EU, na dan izstopa za državljane EU in Združenega kraljestva ter njihove družine, ki jih bo prizadel izstop Združenega kraljestva iz Unije. Takšna jamstva morajo biti učinkovita, izvršljiva, nediskriminatorna in celovita, pri čemer morajo vključevati pravico do pridobitve stalnega prebivališča po petih letih neprekinjenega zakonitega prebivanja. Državljeni bi morali imeti možnost, da svoje pravice uveljavljajo v nemotenih in preprostih upravnih postopkih.
9. Izstop Združenega kraljestva iz Unije bo prav tako vplival na podjetja EU, ki trgujejo z Združenim kraljestvom in v njem delujejo, ter na podjetja Združenega kraljestva, ki trgujejo z Unijo in v njej delujejo. Podobno lahko vpliva na tiste, ki so sklenili pogodbe in poslovne dogovore ali sodelujejo v programih, ki jih financira EU, ob predpostavki nadaljnjega britanskega članstva v EU. V pogajanjih bi si morali prizadevati za preprečitev pravne praznine, ko se bosta Pogodbi prenehali uporabljati za Združeno kraljestvo, in, kolikor je to mogoče, odpravo negotovosti.

10. Z enotnim finančnim dogovorom, ki bi zajemal vprašanja, ki izhajajo iz večletnega finančnega okvira, pa tudi vprašanja, povezana z Evropsko investicijsko banko (EIB), Evropskim razvojnim skladom (ERS) in Evropsko centralno banko (ECB), bi morali zagotoviti, da bosta tako Unija kot Združeno kraljestvo spoštovala obveznosti, ki izhajajo iz celotnega obdobja članstva Združenega kraljestva v Uniji. V njem bi morale biti zajete vse zaveze in obveznosti, vključno s pogojnimi obveznostmi.
11. Unija dosledno podpira cilj miru in sprave, zapisan v Velikonočnem sporazumu v vseh njegovih delih, še naprej pa bosta ključnega pomena nadaljnja podpora in zaščita dosežkov, prednosti in zavez mirovnega procesa. Ob upoštevanju edinstvenih okoliščin na Irskem bodo potrebne prožne in domiselne rešitve, tudi zato, da bi se izognili neprepustni meji, obenem pa bo treba spoštovati celovitost pravnega reda Unije. Unija bi morala v zvezi s tem prav tako priznati veljavne dvostranske sporazume in ureditve med Združenim kraljestvom in Irsko, ki so skladni s pravom EU.
12. Unija bi se morala z Združenim kraljestvom dogovoriti o ureditvah v zvezi s suverenimi conami Združenega kraljestva na Cipru ter v zvezi s tem priznati dvostranske sporazume in ureditve med Republiko Ciper in Združenim kraljestvom, ki so skladni s pravom EU, zlasti kar zadeva varovanje pravic in interesov tistih državljanov EU, ki živijo ali delajo v suverenih conah.
13. Po izstopu za Združeno kraljestvo ne bodo več veljali sporazumi, ki jih je sklenila bodisi Unija ali države članice v njenem imenu bodisi Unija in njene države članice skupaj. Unija bo še naprej uživala pravice in obveznosti v povezavi z mednarodnimi sporazumi. V zvezi s tem Evropski svet od Združenega kraljestva pričakuje, da bo izpolnilo svoj del vseh mednarodnih obveznosti, ki jih je sprejelo v okviru članstva v EU. V takih primerih bi bilo treba vzpostaviti konstruktiven dialog z Združenim kraljestvom o morebitnem skupnem pristopu do zadevnih tretjih držav partneric, mednarodnih organizacij in konvencij.

14. V sporazumu o izstopu bi morala biti obravnavana tudi morebitna vprašanja, ki izhajajo iz izstopa na drugih področjih sodelovanja, vključno s pravosodjem, kazenskim pregonom in varnostjo.
15. Vprašanje prihodnjih lokacij sedežev agencij EU in objektov na ozemlju Združenega kraljestva bo moralo hitro razrešiti 27 držav članic, treba pa bi bilo najti tudi ureditve za olajšanje njihovega prenosa.
16. Za vse sodne postopke, ki bodo na datum izstopa tekli pred Sodiščem Evropske unije in ki vključujejo Združeno kraljestvo ali fizične ali pravne osebe v Združenem kraljestvu, bi bilo treba najti ureditve, ki bi zagotavljale pravno varnost in enako obravnavanje. Sodišče Evropske unije bi moralo ostati pristojno za odločanje v teh postopkih. Podobno bi bilo treba najti ureditve za upravne postopke, ki bodo na datum izstopa tekli v okviru Evropske komisije in agencij Unije in ki vključujejo Združeno kraljestvo ali fizične ali pravne osebe v Združenem kraljestvu. Poleg tega bi bilo treba predvideti ureditve za možnost, da bi bili lahko po izstopu uvedeni upravni ali sodni postopki v zvezi z dejstvi, do katerih je prišlo pred datumom izstopa.
17. Sporazum o izstopu bi moral vključevati ustrezne mehanizme za reševanje sporov in izvrševanje v zvezi z njegovo uporabo in razlago, pa tudi ustrezno opredeljene institucionalne ureditve, ki bi omogočale sprejetje ukrepov, potrebnih za ravnanje v okoliščinah, ki niso predvidene v sporazumu o izstopu. To bi bilo treba izvesti ob upoštevanju interesa Unije, da dejansko zaščiti svojo neodvisnost in svoj pravni red, vključno z vlogo Sodišča Evropske unije.

**IV. PREDHODNI IN PRIPRAVLJALNI POGOVORI O OKVIRU PRIHODNJIH
ODNOSOV UNIJA – ZDRUŽENO KRALJESTVO**

18. Evropski svet pozdravlja in soglaša z željo Združenega kraljestva po vzpostavitvi tesnega partnerstva med Unijo in Združenim kraljestvom po njegovem odhodu. Odnos med Unijo in državo nečlanico sicer ne more ponujati enakih ugodnosti kot članstvo v Uniji, trdne in konstruktivne povezave pa bodo ostale v interesu obeh strani in bi morale vključevati več kot zgolj trgovino.
19. Britanska vlada je navedla, da ne namerava ostati del enotnega trga, vendar si želi prizadevati za ambiciozen sporazum o prosti trgovini z Evropsko unijo. Evropski svet je na podlagi interesov Unije pripravljen začeti priprave na sporazum o trgovini, ki naj bi bil dokončno oblikovan in sklenjen, ko Združeno kraljestvo ne bo več država članica.
20. Morebiten sporazum o prosti trgovini bi moral biti uravnotežen, ambiciozen in daljnosežen. Ne more pa pomeniti sodelovanja na enotnem trgu ali njegovih delih, saj bi to ogrozilo njegovo celovitost in pravilno delovanje. S sporazumom morajo biti zagotovljeni enaki pogoji, zlasti na področju konkurence in državnih pomoči, ter v zvezi s tem zajeta jamstva pred nepoštenimi konkurenčnimi prednostmi, med drugim z davčnimi, socialnimi, okoljskimi ter regulativnimi ukrepi in praksami.
21. Morebiten prihodnji okvir bi moral varovati finančno stabilnost v Uniji, hkrati pa spoštovati njeno regulativno in nadzorno ureditev in standarde ter njihovo uporabo.
22. EU je pripravljena vzpostaviti partnerstva na področjih, ki niso povezana s trgovino, zlasti na področju boja proti terorizmu in mednarodnemu kriminalu, pa tudi na področjih varnosti, obrambe in zunanje politike.

23. Prihodnje partnerstvo mora vključevati ustrezne mehanizme za izvrševanje in reševanje sporov, ki ne bodo vplivali na neodvisnost Unije, zlasti njene postopke odločanja.
24. Po izstopu Združenega kraljestva iz Unije se brez dogovora med Kraljevino Španijo in Združenim kraljestvom noben sporazum med EU in Združenim kraljestvom ne sme uporabljati za ozemlje Gibraltarja.

V. NAČELO LOJALNEGA SODELOVANJA

25. Dokler ne bo zapustilo Unije, Združeno kraljestvo ostaja polnopravna članica Evropske unije, tako da zanj veljajo vse pravice in obveznosti iz Pogodb in na podlagi prava EU, vključno z načelom lojalnega sodelovanja.
26. Evropski svet priznava potrebo, da se v mednarodnem okviru upoštevajo posebnosti Združenega kraljestva kot države članice v izstopu, če bo, dokler je še članica, spoštovalo svoje obveznosti in ostalo lojalno interesom Unije. Podobno Unija pričakuje, da bo Združeno kraljestvo priznalo potrebo 27 držav članic po tem, da se srečujejo in razpravljajo o zadevah, povezanih s stanjem po izstopu Združenega kraljestva.
27. Dokler je Združeno kraljestvo še članica, se morajo vse trenutne dejavnosti EU nadaljevati čim bolj gladko v sestavi 28 držav. Evropski svet ostaja zavezan ambicioznemu uveljavljanju prednostnih nalog, ki si jih je določila Unija. Pogajanja z Združenim kraljestvom bodo ločena od tekočih dejavnosti Unije in ne bodo posegala v njihov napredek.

VI. POSTOPKOVNE UREDITVE ZA POGAJANJA NA PODLAGI ČLENA 50

28. Evropski svet podpira ureditve, določene v izjavi 27 voditeljev držav ali vlad z dne 15. decembra 2016.
